

Dosarul nr.3ra-754/22
2-20098428-01-3ra-27072022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud.: O. Melniciuc)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.: G. Mîra, G. Dașchevici, A. Bostan)

ÎNCHEIERE

26 octombrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Iurie Bejenaru
Aliona Miron

examinând admisibilitatea recursului depus de Societatea cu Răspundere Limitată „Bugor-Service”, reprezentată de avocatul Miroslav Cauș,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Bugor-Service” împotriva Inspecției Financiare a Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova, terț Serviciul Fiscal de Stat cu privire la anularea actelor administrative,

împotriva deciziei din 19 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul depus de Societatea cu Răspundere Limitată „Bugor-Service” și menținută hotărârea din 13 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani,

c o n s t a t ă:

La 12 august 2020, SRL „Bugor-Service” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Inspecției Financiare a Ministerului Finanțelor cu privire la anularea actelor administrative.

În susținerea acțiunii reclamanta a indicat că, la 02 iulie 2020 Inspecția Financiară a emis decizia nr.25-11-11/65 cu privire la aplicarea sancțiunilor economice, prin care a dispus încasarea din cotnul său la bugetul de stat, pentru venitul ilicit în sumă de 40000 de lei, amenda în sumă de 40000 lei și 9 220 de lei.

În motivarea deciziei Inspecția Financiară a indicat că, precum că SRL „Bugor-Service” contrar prevederilor Regulamentului privind formarea prețurilor de comercializare a produselor social importante (pct.4), aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.774 din 20 iunie 2016, cu modificările ulterioare, a comercializat mărfuri social importante (măști medicale), cu aplicarea adaosului comercial mai mare decât limita stabilită de 20% și anume, a comercializat măști medicale cu aplicarea adaosului comercial în mărime de 180% (în baza facturii fiscale nr. AAI 3347972 din 14 martie 2020), obținând un venit ilicit în sumă totală de 40000 de lei.

Nefiind de acord cu decizia nr.25-11-11/65 din 02 iulie 2020 a Inspecției Financiare, la 22 iulie 2020 a înaintat Inspecției Financiare dezacord, înregistrat cu nr.819, solicitând anularea actului administrativ contestat.

Prin răspunsul nr.2-11-10/826 din 29 iulie 2020, Inspecția Financiară a respins dezacordul înaintat în temeiul art.167 alin.(2) din Codul administrativ.

Reclamanta consideră decizia nr.25-11-11/65 din 02 iulie 2020 și răspunsul nr.2-11-10/826 din 29 iulie 2020 ale Inspecției Financiare ca fiind neîntemeiate și ilegale, deoarece contravine art.20 alin.(6) din Legea privind comerțul interior nr.231 din 23 septembrie 2010.

Prin Hotărârea Guvernului nr.130/2020 din 26 februarie 2020 s-a completat anexa Regulamentului privind formarea prețurilor de comercializare a produselor social importante, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.774 din 20 iunie 2016, care prevede lista produselor social importante, cu măști medicale, mănuși medicale și produse biocide.

În anexa la Regulamentul menționat, este indicată lista produselor social importante, prețurile cărora nu pot avea un adaos comercial mai mare de 20%, respectiv 10% sau 40%, iar până la completare, Lista produselor social importante prevăzute în anexa Regulamentului includea: pâinea/colaci; lapte de consum; brânză de vaci; smântână; unt; ulei de floarea-soarelui; făină de grâu; orez; hrișcă; crupe; preparate pentru sugari/copii de vârstă mică, toate fiind produse exclusiv alimentare.

Reclamanta a reținut că, Regulamentul privind formarea prețurilor de comercializare a produselor social importante, a fost aprobat în temeiul art.20 alin.(6) din Legea comerțului interior nr.231 din 23 septembrie 2010, potrivit căreia: produsele și serviciile se comercializează pe teritoriul Republicii Moldova la prețuri libere de vânzare, cu excepția prețurilor/tarifelor reglementate de către stat. Prețul la comercializarea produselor/serviciilor social importante de primă necesitate, a căror listă reflectă coșul alimentar al minimumului de existență, se aprobă de către Guvern și se reglementează prin limitarea rentabilității la producere și/sau a adaosului comercial la vânzarea acestora.

A notat că conform art.2 din Legea nr.152 din 05 iulie 2012, coșul alimentar-reprezintă un sortiment minim de produse alimentare ce asigură funcționarea normală a organismului omului și păstrarea sănătății lui.

Totodată, potrivit pct.1 din Regulamentul cu privire la modul de calculare a mărimii minimumului de existență, mărimea minimumului de existență se calculează prin însumarea mărimii valorice: a coșului alimentar; a cheltuielilor pentru procurarea mărfurilor industriale și pentru achitarea serviciilor prestate; a mărimilor primelor și contribuțiilor obligatorii.

Conform Notelor metodologice ale minimumului de existență în anul 2019, coșul alimentar include seturi minime de produse alimentare, determinate în baza normelor fiziologice minime (în energie și substanțe nutritive) ale diferitor grupuri socio-demografice, aprobate de Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, conform recomandărilor Organizației Mondiale a Sănătății.

Măștile medicale, mănușile medicale și produsele biocide nu sunt produse alimentare, iar includerea lor în lista produselor social importante, nu are nicio valoare juridică, și prin urmare ele sunt nule, or, aceasta contravine art.20 alin.(6) din Legea privind comerțul interior nr.231 din 23 septembrie 2010.

Inspecția financiară, fiind investită cu soluționarea cererii prealabile, a evitat să combată acest argument, care este esențial în vederea soluționării reale a acestei probleme.

În contextul enunțat, SRL „Bugor-Service” a solicitat admiterea acțiunii, anularea deciziei nr.25-11-11/65 din 02 iulie 2020 cu privire la aplicarea sancțiunilor economice și refuzului, exprimat în răspunsul nr.29-11-10/826 din 29 iulie 2020 prin care a fost respinsă cererea prealabilă și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea din 15 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani a fost atras în proces în calitate de terț Serviciul Fiscal de Stat.

Prin hotărârea din 13 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani a fost respinsă acțiunea depusă de SRL „Bugor-Service” ca neîntemeiată.

La 18 iulie 2021, prin intermediul poștei electronice, SRL „Bugor-Service”, reprezentată de avocatul Miroslav Cauș, a depus apel împotriva hotărârii primei instanțe, iar la 27 decembrie 2021, a prezentat motivarea apelului, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii din 13 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, cu emiterea unei decizii noi de admitere a acțiunii.

Prin decizia din 19 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul depus de SRL „Bugor-Service” și menținută hotărârea din 13 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

Prima instanță și instanța de apel au motivat soluțiile de respingere a acțiunii prin faptul că, la 07 aprilie 2020 Serviciul Fiscal de Stat a emis Actul de control fiscal nr.1-859786 în privința SRL „Bugor Service”, prin care s-a constatat că ultima a comercializat produse social importante cu aplicarea adaosului comercial ce depășește 20%, și anume, comercializarea măștilor medicale, cu aplicarea adaosului comercial în mărime de 180% prin factura fiscală AAI3347972 din 14 martie 2020, situație contrară prevederilor Regulamentului de formare a prețurilor de comercializare a produselor social importante, aprobat prin Hotărârea Guvernului cu privire la prețurile de comercializare a produselor social importante nr.774 din 20 iunie 2016, cu modificările ulterioare operate prin Hotărârea Guvernului nr.130 din 26 februarie 2020, astfel fiind obținut un venit ilicit în sumă totală de 40000 de lei.

În rezultatul controlului efectuat de către Serviciul Fiscal de Stat s-a constatat că, SRL „Bugor Service” a indicat incorect prețul de achiziție și mărimea adaosului comercial cumulativ aplicat în factura fiscală AAI13347972 din 14 martie 2020 și nu a indicat mărimea adaosului comercial cumulativ aplicat în facturile fiscale nr. EAA002066657 din 23 februarie 2020, EA002066641 din 23 martie 2020, EAA002072598 din 24 martie 2020 și EEA002085095 din 26 martie 2020, situație contrară prevederilor art.117 alin.(2) pct.7) lit.1) din Codul fiscal, art.1 din Legea contabilității și raportării financiare nr.287 din 15 decembrie 2017, pct.7 din Hotărârea Guvernului nr.774 din 20 iunie 2016 cu privire la prețurile de comercializare a produselor social importante, pct.19 din Instrucțiunea privind completarea formularului tipizat de document primar cu regim special „Factura Fiscală”, aprobată prin Ordinul Ministrului Finanțelor nr.118 din 28 august 2017.

Prin scrisoarea nr.26-10/1-04/15858 din 19 iunie 2020 Serviciul Fiscal de Stat, în temeiul art.10 pct.6 din Legea nr.845 din 03 ianuarie 1992 cu privire la antreprenoriat și

întreprinderi, a remis Inspecției Financiare, materialul controlului fiscal efectuat la SRL „Bugor – Service”, în cadrul căruia au fost constatate încălcarea prevederilor Hotărârii Guvernului nr.774 din 26 iunie 2016 cu privire la prețurile de comercializarea a produselor social- importante (f.d. 32).

Instanțele de judecată au remarcat că, la 02 iulie 2020, administratorul SRL „Bugor Service” - Gorea Iurie, a depus la Inspecția Financiară cerere, prin care a solicitat adoptarea deciziei cu privire la aplicarea sancțiunilor economice aferente încălcărilor constatate în Actul nr.1-859786 din 07 aprilie 2020, întocmit de Direcția Generală Administrare Fiscală mun. Chișinău a Serviciului Fiscal de Stat la SRL „Bugor Service” în lipsa reprezentantului, menționând că, cu concluziile expuse în actul Serviciului Fiscal de Stat este de acord, obiecții nu are (f.d. 31).

Drept urmare, la 02 iulie 2020, Inspecția Financiară a emis decizia nr.25-11-11/65 cu privire la aplicarea sancțiunilor economice, prin care s-a încasat din contul SRL „Bugor Service” la bugetul de stat, pentru venitul dobândit ilicit în sumă de 40000 de lei, amenda în sumă de 40000 de lei și 9 220 de lei.

Instanțele de judecată ierarhic inferioare au considerat ca fiind neîntemeiat argumentul SRL „Bugor Service”, precum că Inspecția Financiară era obligată să combată cele constatate de către Serviciul Fiscal de Stat, or, combaterea constatărilor Serviciului Fiscal de Stat expuse în Actul de control nr.1-859786 din 07 aprilie 2020, potrivit normelor legale enunțate, îi revine contribuabilului SRL „Bugor Service”.

La caz, însă, SRL „Bugor Service” a comunicat că, cu concluziile expuse în Actul Serviciului Fiscal de Stat este de acord, obiecții nu are.

Mai mult ca atât, Guvernul Republicii Moldova, în scopul executării prevederilor art.4 lit.h) și art.20 alin.(6) din Legea cu privire la comerțul interior, a aprobat Regulamentul de formare a prețurilor de comercializare a produselor social importante nr.744 din 20 iunie 2016, care cert prevede că, controlul asupra respectării prevederilor prezentei hotărâri îi revine Inspecției Financiare și Serviciului Fiscal de Stat din subordinea Ministerului Finanțelor.

Au fost apreciate critic argumentele reclamantei precum că măștile medicale, mănușile medicale și produsele biocide, nu sunt produse alimentare și includerea lor în lista produselor social importante contravine art.20 alin.(6) din Legea nr.231 din 23 septembrie 2010 privind comerțul interior.

Or, în vederea asigurării accesului populației la produsele de uz medical pe perioada declarării urgenței de sănătate publică de interes internațional, a fost modificată Lista produselor social importante din Regulamentul enunțat, iar prin Hotărârea Guvernului nr.130 din 26 februarie 2020 cu privire la modificarea anexei din Regulamentul de formare a prețurilor de comercializare a produselor social importante, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.774 din 20 iunie 2016, a fost completată poziția nr.14-16 (măști medicale, mănuși medicale, produse biocide (dezinfecțanți medicali)).

Instanțele de judecată au subliniat că, Hotărârea Guvernului nr.130 din 26 februarie 2020 cu privire la modificarea anexei din Regulamentul de formare a prețurilor de comercializare a produselor social importante, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.774 din 20 iunie 2016, nu a fost contestată de către SRL „Bugor Service” și nu a fost abrogată,

constituind un act normativ valabil, care urmează a fi respectat de către toți subiecții, care produce efecte juridice în continuare.

La 29 iunie 2022, prin intermediul poștei electronice, SRL „Bugor Service”, reprezentată de avocatul Miroslav Cauș, a depus recurs împreună cu motivarea împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei din 19 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău și hotărârii din 13 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, cu restituirea cauzei spre rejudecare în instanța de apel.

În susținerea recursului, SRL „Bugor Service”, reprezentată de avocatul Miroslav Cauș, a invocat ilegalitatea și netemeinicia deciziei instanței de apel, declarând că Curtea de Apel Chișinău a examinat superficial prezenta speță, apreciind arbitrar probele administrate, nu au fost dovedite circumstanțele considerate de instanța de apel ca fiind stabilite, cu interpretarea și aplicarea eronată a normelor de drept material, în special nu au fost aplicate prevederile art.20 alin.(6) din legea privind comerțul interior nr.231 din 23 septembrie 2010. Or, produsele cum ar fi: măștile medicale, mănușile medicale și produsele biocide, nu sunt produse alimentare, iar introducerea lor în lista produselor social importante nu are nicio valoare juridică și ca urmare ele sunt nule.

În conformitate cu art.244 alin.(1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Conform art. 245 alin.(1) și (2) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 19 aprilie 2022, în ședință publică.

Actele cauzei nu atestă faptul când copia dispozitivului deciziei a instanței de apel a fost notificată recurentei SRL „Bugor Service” și avocatului acesteia Miroslav Cauș Frumosu Nicolae.

Totodată, din materialele cauzei rezultă că la 23 iunie 2022 SRL „Bugor Service” i-a fost notificată copia deciziei integrale a instanței de apel, fapt ce se confirmă prin scrisoarea și avizul poștal de recepție, anexate la actele cauzei (f.d.186).

În condițiile enunțate, recursul din 29 iunie 2022 a fost depus în conformitate cu prevederile art.245 din Codul administrativ.

La 27 iulie 2022, întru respectarea dreptului părților la un proces echitabil, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa Inspecției Financiare și Serviciului Fiscal de Stat copia recursului depus de SRL „Bugor Service”, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referințelor, notificate ultimilor la 04 august 2022, fapt ce se confirmă prin scrisoarea instanței de recurs și avizele poștale de recepție anexate la actele cauzei (f.d.189-191).

La 09 august 2022 și 10 august 2022 Inspecția Financiară și Serviciul Fiscal de Stat au depus referințe, solicitând declararea ca fiind inadmisibil recursul depus de SRL „Bugor Service”, deoarece argumentele invocate în acesta nu atestă încălcarea normelor de drept material sau procedural.

Examinând temeiurile invocate în recurs în raport cu materialele cauzei și obiecțiile din referințele depuse, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art.246 alin.(1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin.(2) din art.246 din Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f).

Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile curții de apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus.

Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art.245 alin.(2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ.

Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit,

pct.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct.230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct.85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct.45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p.141,§39).

La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6§1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, §31, Seria A, nr.212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de SRL „Bugor Service”, reprezentat de avocatul Miroslav Cauș.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de Societatea cu Răspundere Limitată „Bugor-Service”, reprezentată de avocatul Miroslav Cauș, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Iurie Bejenaru

Aliona Miron